

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2020/1550,**23. oktoober 2020,****millega kehtestatakse aastateks 2021–2025 mitmeaastane kontrollikava, mille alusel komisjoni eksperdid teevad liikmesriikides liidu toidutarneahela alaste õigusaktide kohaldamise kontrolli**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrust (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 118 lõike 1 punkti a,

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu toidutarneahela õigusnormide täitmise tagamise eest vastutavad liikmesriigid, kelle pädevad asutused jälgivad ja kontrollivad ametliku kontrolli abil, et asjaomaseid liidu nõudeid järgitakse ja nende täitmist tagatakse tõhusalt. Paralleelselt selle järelevalve ja kontrolliga on määruse (EL) 2017/625 artikliga 116 nõutud, et komisjoni eksperdid teeksid liikmesriikides kontrolle, sealhulgas auditeid liidu õigusaktide kohaldamise kohta. Neid komisjoni kontrolle tuleks teha toidu- ja söödaohutuse, loomade tervise ja heaolu, taimetervise ja taimekaitsevahendite suhtes ning riiklike kontrollisüsteemide toimimise ja neid kontrollisüsteeme rakendavate pädevate asutuste suhtes, võttes arvesse koostoimet ühise põllumajanduspoliitika kontrollikorraga.
- (2) Komisjon on koostanud mitmeaastase kontrollikava aastateks 2021–2025, mis on kooskõlas komisjoni ametiajaga ja kajastab komisjoni prioriteete. Selle kohaseid kontrolle teevad komisjoni eksperdid liikmesriikides, et kontrollida õigusaktide kohaldamist eespool nimetatud valdkondades. Prioriteetide seadmisel kasutati eri kriteeriume, muu hulgas kindlakstehtud risk tarbijatele, loomadele või taimedele, liikmesriikide varasemad tulemused piirkonnas, tootmismaht ning teave asjakohastest allikatest (nt Euroopa Toiduohutusamet) ning ametliku kontrolli teabehaldussüsteemist (IMSOC) ja selle komponentidest.
- (3) Selle mitmeaastase kontrollikavaga toetatakse komisjoni prioriteetseid valdkondi, milleks on „Euroopa roheline kokkulepe“ ⁽²⁾ ja „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ ⁽³⁾. Kontrollikava aitab ka kaasa ühise põllumajanduspoliitika järelevalvele kooskõlas nõuetele vastavuse eeskirjadega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1306/2013 ⁽⁴⁾. Mitmeaastase kontrollikavaga ette nähtud kontrollid võimaldavad komisjonil täita oma õiguslikku kohustust teha järelevalvet liidu õiguse kohaldamise üle, kontrollides, et liikmesriikide ametlikud kontrollid asjaomastes valdkondades on kooskõlas liidu õigusaktidega,

⁽¹⁾ ELT L 95, 7.4.2017, lk 1.

⁽²⁾ COM(2019) 640 final.

⁽³⁾ COM(2020) 381 final.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Lisas on esitatud mitmeaastane kontrollikava aastateks 2021–2025, mida järgivad liikmesriikides komisjoni eksperdid, nagu on ette nähtud määruse (EL) 2017/625 artikli 116 lõikega 1.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 23. oktoober 2020

Komisjoni nimel
eesistuja

Ursula VON DER LEYEN

LISA

Käesolevas lisas on esitatud selliste kontrollide kava, mida komisjoni eksperdid teevad määrusega (EL) 2017/625 hõlmatud valdkondades liikmesriikides aastatel 2021–2025.

Komisjon on asjaomaseks ajavahemikuks kindlaks määranud teatavad prioriteetsed teemad sellistes valdkondades nagu toidu ja sööda ohutus, toidu kvaliteet, loomade tervis ja heaolu, taimetervis, taimekaitsevahendid ning riiklike kontrollisüsteemide ja pädevate asutuste toimimine.

Komisjoni kontrollid hõlmavad kõiki liikmesriike kõigis prioriteetsetes teemades. Konkreetseid teemasid, mille suhtes tehakse individuaalseid kontrolle, kohandatakse vastavalt iga riigi olukorrale.

Komisjoni eksperdid teevad kontrolle, sealhulgas kohapealseid kontrolle, auditeid ja dokumendianalüüse kooskõlas määruse (EL) 2017/625 artikliga 116.

Liikmesriikides aastatel 2021–2025 järgitav komisjoni mitmeaastane kontrollikava, mille alusel kontrollitakse eeskirjade kohaldamist määruse (EL) 2017/625 artikli 1 lõikes 2 loetletud valdkondades, hõlmab ka muid kõnealuses määruses kontrollimiseks ettenähtud valdkondi, nagu pettus ja impordikontroll. Kontrollikava on esitatud käesoleva lisa punktides 1–10 (jaotus teemade ja konkreetse eesmärkide kaupa) ning punktis 11 (jaotus aastate kaupa).

1. Toit ja toiduohutus

Prioriteetne teema	Konkreetsed eesmärgid
Loomne toit (nt imetajate ja lindude liha ja sellest saadud toodete, piima ja piimatoodete ning kalandustoodete ohutus ja elusate kahepoolmeliste karploomade tootmishügieen)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu toiduohutusalasid õigusakte, millega reguleeritakse loomse toidu tootmist ja turule laskmist (mis hõlmab ka jälgitavust ja märgistamist, sealhulgas geneetiliselt muundatud organismide puhul), pöörates erilist tähelepanu imetajate ja lindude lihale ja sellest saadud toodetele, piimale ja piimatoodetele, kalandustoodetele ja elusatele kahepoolmelistele karploomadele, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Toidu kaudu levivad zoonoosid (nt <i>Salmonella</i>)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse toidu kaudu levivate zoonooside tõrjet, pöörates erilist tähelepanu komisjoni kaasrahastatud riiklike veterinaarprogrammide rakendamise tasemele ja nende tulemuslikkusele, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Mitteloomne toit (nt puu- ja köögiviljade, ürtide, vürtside ning idandite ohutus)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu toiduohutusalasid õigusakte, millega reguleeritakse mitteloomse toidu tootmist ja turule laskmist (mis hõlmab ka jälgitavust ja märgistamist, sealhulgas geneetiliselt muundatud organismide puhul), pöörates erilist tähelepanu mikrobioloogilisele ohutusele, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Jäägid elusloomades ja loomses toidus (veterinaarravimite, pestitsiidide ja saasteainete jäägid)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse veterinaarravimite, pestitsiidide ja saasteainete jääke elusloomades ja loomses toidus. Kontrollida, et liikmesriikide esitatud jääkide kontrolli kavad vastavad asjakohastes liidu õigusaktides sätestatud nõuetele.
Saasteained mitteloomses toidus (nt müкотоксиinid)	Kontrollida liikmesriikide mitmeaastaste riiklike kontrollikavade ja nendega seotud aruannete põhjal, kas mitteloomses toidus sisalduvate saasteainete ametlik kontroll vastab asjaomastes kohaldatavates liidu õigusaktides sätestatud nõuetele.

2. Sööt ja söödaohutus

Prioriteetne teema	Konkreetsed eesmärgid
Üldine söödahügieen (söödahügieen, ettevõtete tunnustamine ja registreerimine, jälgitavus, märgistamine ja saasteained)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse söödahügieeni, pöörates erilist tähelepanu söödahügieenile, ettevõtete tunnustamisele ja registreerimisele, saasteainetele ning jälgitavusele ja märgistamisele, sealhulgas geneetiliselt muundatud organismide puhul, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Ravimsööt	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad ravimsööda tootmist reguleerivaid liidu õiguslikke nõudeid, mida kohaldatakse alates 2022. aasta jaanuarist.
Loomsed kõrvalsaadused ja neist saadud tooted (lihasektor, töötlemisettevõtted)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse liidus toodetud või liidu turule lastud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete käitlemist, kasutamist ja kõrvaldamist, pöörates erilist tähelepanu lihasektori ja töötlemisettevõtetele, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.

3. Loomatervis

Prioriteetne teema	Konkreetsed eesmärgid
Aktiivsed episootilised haigused (nt sigade Aafrika katk, lindude kõrge patogeensusega gripp)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse peamiste aktiivsete loomataudide (nagu sigade Aafrika katku ja lindude kõrge patogeensusega gripi) tõrjet, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Muu kui toidu kaudu levivad zoonoosid (nt marutaud)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse muu kui toidu kaudu levivate zoonooside tõrjet, pöörates erilist tähelepanu komisjoni kaasrahastatud riiklike veterinaarprogrammide rakendamise tasemele ja nende tulemuslikkusele, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Ensootilised haigused (nt tuberkuloos, brutselloos)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse ensootiliste haiguste tõrjet, pöörates erilist tähelepanu komisjoni kaasrahastatud riiklike veterinaarprogrammide rakendamise tasemele ja nende tulemuslikkusele, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Valmisolek ja ennetamine (erandolukorras tegutsemise kava)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse valmisolekut tulla toime mitme episootiliste haiguste puhanguga, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.

4. Loomade heaolu

Prioriteetne teema	Konkreetsed eesmärgid
Transport (veokõlbmatud loomad, loomaveolaevad, võõrutamata vasikad, loomade transiidiks kasutatavad kontrollpunktid)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse loomade heaolu transpordi ajal, pöörates erilist tähelepanu veokõlbmatutele loomadele, loomaveolaevadele, võõrutamata vasikatele ja loomade transiidiks kasutatavatele kontrollpunktidele, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Põllumajandusettevõttes (munakanad)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse munakanade heaolu nende pidamise ajal, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Tapmine (mäletsejalised, kodulinnud)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse mäletsejaliste ja kodulindude heaolu tapmise ajal, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.

5. Taimetervis

Prioriteetne teema	Konkreetsed eesmärgid
Taimkahjurite puhangud (märkimisväärset ohtu kujutavad)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse liidu territooriumil avastatud taimkahjurite tõrjet, pöörates erilist tähelepanu märkimisväärset ohtu kujutavatele kahjuritele, näiteks <i>Xylella fastidiosa</i> , tomati-pruunmädaniku viirusele, männi nematoodile, sikkudele perekonnast <i>Anoplophora</i> , perekonda <i>Trioza</i> kuuluvatele kahjuritele ja teistele prioriteetsetena kindlaks määratud kahjulikele organismidele, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.

Valmisolek ja ennetamine (erandolukorras tegutsemise kava)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse taimetervise alaste erandolukorras tegutsemise kavade koostamist ja ajakohastamist.
Taimede, taimsete saaduste ja muude objektide vedu liidu piires (taimepassid)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu taimetervisealaseid õigusakte, millega reguleeritakse taimede, taimsete saaduste ja muude objektide vedu liidu piires, pöörates erilist tähelepanu taimepassidele, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.

6. Taimekaitsevahendite turulelaskmine ja kasutamine ning pestitsiidide säästev kasutamine

Prioriteetne teema	Konkreetsed eesmärgid
Taimekaitsevahendid (pestitsiidide lubamine, turustamine ja kasutamine; pestitsiidide jäägid)	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse taimekaitsevahendite lubamist, turulelaskmist ja kasutamist ning pestitsiidide jääke, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Pestitsiidide säästev kasutamine	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse pestitsiidide säästvat kasutamist, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.

7. Toidu kvaliteet

Prioriteetne teema	Konkreetsed eesmärgid
Mahepõllumajandus	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse mahetoodete tootmist ja märgistamist (sealhulgas geneetiliselt muundatud organismide jälgitavust ja märgistamist), ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Geograafilised tähised	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse geograafiliste tähiste (kaitstud päritolunimetuste (KPN), kaitstud geograafiliste tähiste (KGT) ja garanteeritud traditsiooniline toodete (GTT)) puhul tootmist ja märgistamist, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.

8. Kolmandatest riikidest pärit loomade ja kaupade sisenemine liitu

Prioriteetne teema	Konkreetsed eesmärgid
Loomade ja kaupade ametlik kontroll	Kontrollida, et liikmesriigid täidavad oma kohustusi, mis on seotud kolmandatest riikidest liitu sisenevate loomade ja kaupade ametliku kontrolli tegemisega. Kontrollida, et kolmandatest riikidest liitu sisenevad loomad ja kaubad vastavad liitu sisenemise suhtes kohaldatavatele liidu üld- ja erinõuetele.

	Erilist tähelepanu pööratakse määrusega (EL) 2017/625 kehtestatud eeskirjadele ning sellega seotud delegeeritud ja rakendusaktidele.
Piiripunktide vastavus nõuetele	Kontrollida, et liikmesriikide poolt määramiseks esitatud piiripunktid vastavad enne nende määramist miinimumnõuetele, mis on kohaldatavates liidu õigusaktides sätestatud piiripunktide, sealhulgas kontrollikeskuste kohta. Kontrollida, et piiripunktid, määratud sisenemiskohad, sisenemiskohad ja esimesed sissetoomiskohad, mis on määruse (EL) 2017/625 artikli 61 lõike 2 kohaselt ümber määratud, vastavad kohaldatavatele miinimumnõuetele. Kontrollida, et määruse (EL) 2017/625 artikli 53 lõike 1 punktis a osutatud muud kontrollpunktid kui piiripunktid vastavad kohaldatavatele miinimumnõuetele.
Ametlik taimetervisekontroll	Kontrollida, et liikmesriigid täidavad oma kohustusi, mis on seotud kolmandatest riikidest liitu sisenevate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide ametliku taimetervisekontrolliga. Tagada, et kolmandatest riikidest liitu sisenevad taimed, taimsed saadused ja muud objektid vastavad selleks, et need võiksid liitu siseneda, kohaldatavatele liidu taimetervise nõuetele.

9. Antimikroobikumiresistentsus

Prioriteetne teema	Konkreetsed eesmärgid
Zoonootiliste ja kommensaalsete bakterite antimikroobikumiresistentsuse seire	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad õigusakte, millega reguleeritakse zoonootiliste ja kommensaalsete bakterite antimikroobikumiresistentsuse seiret, ning aidata seega täielikult rakendada 2017. aasta Euroopa terviseühitsuse tegevuskava antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks ⁽¹⁾ .

10. Toidutarneahela üldaspektid

Prioriteetne teema	Konkreetsed eesmärgid
Pettus	Kontrollida, kuidas liikmesriigid järgivad kohaldatavaid liidu õigusakte, millega reguleeritakse toidutarneahelas kasutatavate pettuslike või ebaausate tavade kindlakstegemist ja nende suhtes järelemeetmete võtmist, ning kontrollida vastava ametliku kontrolli tegemist.
Auditisoovituste järelemeetmed (sektoris ja üldiselt)	Kontrollida, et liikmesriigid võtavad asjakohaseid järelemeetmeid komisjoni kontrollide käigus kindlakstehtud konkreetsete või süstemaatiliste puuduste kõrvaldamiseks.
Ekspordikontroll	Kontrollida liikmesriikide ametlikku kontrolli, mis on tehtud ekspordi sertifitseerimisnõuete täitmise kohta.

⁽¹⁾ COM(2017) 339 final.

11. 2021.–2025. aasta mitmeaastase kontrollikava jaotus aastate kaupa

Valdkond	Prioriteetne teema	2021	2022	2023	2024	2025
Toit ja toiduohutus	Loomne toit	Imetajate ja lindude liha ja sellest saadud toodete, piima ja piimatoodete, kalandustoodete ja elusate kahepoolmeliste kar-ploomade ohutus				
	Toidu kaudu levivad zoonoosid	Prioriteetsed zoonoosid (näiteks <i>Salmonella</i>)				
	Mitteloome toit	Puu- ja köögiviljade, ürtide, vürtside ning idandite ohutus				
	Jäägid	Jäägid elusloomades ja loomses toidus				
	Saasteained	Saasteained mitteloomses toidus				
Sööit ja söödaohutus	Sööda ohutus	Üldine sööda hügieen				
					Ravimsööt	
		Loomsed kõrvalsaadused ja neist saadud tooted				
Loomatervis	Aktiivsed episoodilised haigused	Prioriteetsed haigused (näiteks sigade Aafrika katk, lindude kõrge patogeensusega gripp)				
	Muu kui toidu kaudu levivad zoonoosid	Prioriteetsed zoonoosid (näiteks marutaud)				
	Ensootilised haigused	Haigused, mille suhtes rakendatakse tõrjekavasid (näiteks tuberkuloos, brutselloos)				
	Valmisolek ja ennetamine	Loomatervishoiualane erandolukorra plaanimine				
Loomade heaolu	Transport	Veokõlbmatud loomad, loomaveolaevad, võõrutamata vasikad				
		Loomade transiidiks kasutatavad kontrollpunktid				
	Põllumajandusettevõttes	Munakanad				
	Tapmine	Mäletsejalised, kodulin-nud				

Valdkond	Prioriteetne teema	2021	2022	2023	2024	2025	
Taimetervis	Taimekahjurite puhangud	Prioriteetsed kahjurid (näiteks <i>Xylella fastidiosa</i> , tomati-pruunmädaniku viirus, männi nematood, sikud perekonnast <i>Anoplophora</i> , perekonda <i>Trioza</i> kuuluvad kahjurid)					
	Valmisolek ja ennetamine				Taimetervishoiualane erandolukorra plaanimine		
	Taimede, taimsete saaduste ja muude objektide vedu liidu piires	Taimepassid					
Taimekaitsevahendid ja pestitsiidide säästev kasutamine	Taimekaitsevahendid	Pestitsiidide lubamine, turustamine ja kasutamine					
		Pestitsiidide jäägid					
	Pestitsiidide säästev kasutamine	Pestitsiidide säästev kasutamine					

Valdkond	Prioriteetne teema	2021	2022	2023	2024	2025
Toidu kvaliteet	Mahepõllumajandus	Mahepõllumajandus				
	Geograafilised tähised	KPNi, KGT, GTT kasutamine ja märgistamine				
Kolmandatest riikidest pärit loomade ja kaupade sisenemine liitu	Loomade ja kaupade ametlik kontroll	Loomade ja kaupade ametlik kontroll				
	Piiripunktid	Piiripunktide vastavus nõuetele				
	Ametlik taimetervisekontroll	Taimede, taimsete saaduste ja muude objektide ametlik taimetervisekontroll				
ANTIMIKROOBIKU MIRESENSITSUS	Seire	Zoonootiliste ja kommensaalsete bakterite antimikroobikumiresistentsuse seire				

Valdkond	Prioriteetne teema	2021	2022	2023	2024	2025
Toidutarneahela üldaspektrid	Pettus	Kohapealne kord pettuslike ja ebaausate tavade vastu võitlemiseks				
	Järelmeetmed	Auditisoovituste järelmeetmed				
	Eksport	Komisjoni järelevalve liikmesriikide poolt ekspordi sertifitseerimisnõuete täitmise kohta tehtud ametliku kontrolli üle				